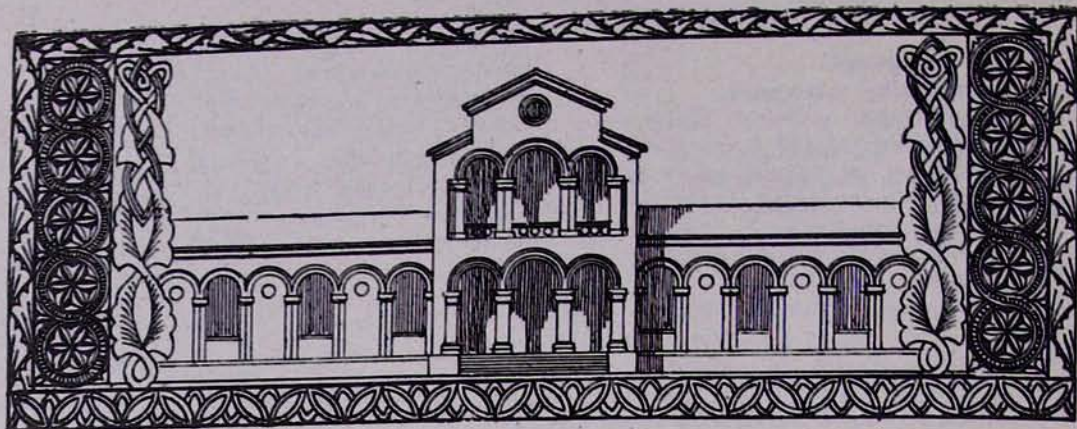

ԱՄՍՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԾԵՄԱՐԱՆՈՒՄ

Հունիսի 11-ին, ուրբաթ օրը, առավոտյան ժամը 12-ին, հոգևոր ճեմարանի հանդիսությանը դադիհմում, Ամենայն Հայոց Հայրապետի բարձր նախագահությամբ, տեղի ունեցավ 1970—1971 ուսումնական տարվա ամսվերջի հանդիսությունը, որին ներկա էին Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամները, Մայր Աթոռի միաբանությունը, պաշտոնեությունը, ճեմարանի դասախոսական կազմը և այլ հրավիրյալներ:

Բոլոր ներկաները հոտնկայա ունկնդրում են Հայկական ՍՍՀ պետական հիմնի նվագը, որով սկսվում է հանդիսությունը: Այնուհետև ճեմարանի երգչախումբը կատարում է «Ճեմարանի քայլերգ» խմբերգը և «Նմանեալ Մովսիսի» ու «Որք զարդարեցին» շարականները:

Հանդեսը բացում է Մայր Աթոռի միաբան, ճեմարանի դասախոս տ. Գևորգ վրդ. Սերայդարյանը և ասում.

«Վեհափառ Տեր,

Ողորմությամբն Աստուծո և Նորին Սրբությանդ օրհնությամբ հոգևոր ճեմարանը բոլորեց ուսումնական մեկ տարի կա:

Աղոթքով բացեցինք ուսումնական մեր տարին և այսօր գոհումնակությամբ փակում ենք այն՝ դարձյալ աղոթքով:

Տարին, որ անցավ, եղավ աշխատանքի, տքնության, ուսումնական առաջադիմության մի ժամանակահատված:

Դասախոսական կազմի և ողջ ուսանողու-

թյան համար խրախուսանքի և ուրախության տարի եղավ 1970—1971 ուսումնական շրջանը այն իմաստով, որ դարձյալ Դուք գլխավորեցիք կրթական այս հաստատության ուսումնա-դաստիարակչական շնորհակալ աշխատանքը և մանկավարժին հատուկ Ձեր հայրական սիրով ու գուրգուրանքով, ինչպես անցնող տարիներին, այս տարի էլ շրջապատեցիք հոգևոր ճեմարանը, որի գոյության, գործունեության և նպատակների հետ Դուք կապել եք վառ հույսեր և ունեք արդար ակնկալություններ, որպեսզի այստեղ, հոգևոր և կրթական այս հարկի ներքո, պատրաստվեն Տիրոջ Այգու համար «մշակք առանց ամօթյոյ», «ըստ պատկերի և նմանութիւն» Ձեր, որովհետև «Որդի հարազատ զնմանութիւն Հօրն բերէ»:

Մենք դասախոսներս մեր պարտքի և պատասխանատվության խորը զգացմունքով ջանացինք կատարել մեզ վստահված սրբական գործը:

Մենք կշարունակենք կատարել մեր սրտի պարտքը Աստուծո այս հավերժական Տան և Ձերդ Սրբության հանդեպ, որ այնքան հայրաբար և արժանավորագույնս իր մեռուցարույր ձեռքերում է պահում հոգևոր բարձրագույն ղեկավարությունը այս հաստատության:

«Զ.Քոյս ի Քոյոց Քեզ մատուցանեմք»:

Վեհափառ Տեր, օրհնեցեք կրթական այս հաստատությունը, օրհնեցեք այստեղ կա-

տարվող շնորհակալ գործը և թույլ տվեք Ձեր օրհնությամբ 1970—1971 ուսումնական տարվա ամսվերջի այս հանդեսը հայտարարել բացված»:

Հոգևոր ճեմարանի Գ լսարանի ուսանող Սեզար սրկ. Գոնտրալյանը արտասանում է Ե. Չարենցի «Յոթը խորհուրդ գալիք սերմնացաններին» բանաստեղծությունը, Վ. Տերյանի «Որպես լեռն է մեր պայծառ»-ը՝ Գ լսարանի ուսանող Արտաշես սրկ. Մուշեղյանը, և Հ. Սահյանի «Հայաստանը երգերի մեջ»-ը՝ Ա լսարանի ուսանող Ավետիք Արաքաջյանը:

Բ դասարանի ուսանող Վ. Հովհաննյանը դաշնամուրի վրա կատարում է Կոմիտասի «Ծուշիի պար»-ը, Ա լսարանի ուսանող Վ. Նաջարյանը՝ մի հատված Դ. Չալկովսկու և Բրամսի «Յոթը համար»-ը՝ Գ դասարանի ուսանողներ Հ. Աղաջանյանն ու Ա. Արթինյանը:

Հանուն հոգևոր ճեմարանի ողջ ուսանողության և մասնավորապես Գ լսարանի շրջանավարտ ուսանող-սարկավագների, երախտագիտության և շնորհակալության ուղերձ է կարդում, Վեհափառ Հայրապետին ու դասախոսական կազմին ուղղված, այս տարվա շրջանավարտ Կտրին սրկ. Ներսիսյանը:

«Վեհափառ Տեր,

Հոգևոր ճեմարանում ամսվերջի հանդիսության ավանդական այս սովորությունը տոնական բնույթ է ստացել, որը մեզ համար թանկ է և պարտավորեցնող:

Դարեր շարունակ ա. Էջմիածինը եղել է ոչ միայն հայրապետական աթոռանիստ ու համագգային ուխտավայր և աղոթատուն, այլ նաև լույսի ու գիտության խորան:

Փոթորկահույժ դարերի ընթացքում անգամ այստեղ՝ ա. Էջմիածնի կամարների տակ, հայոց մտքի և հոգու մշակները լույս և գիտություն են սերմանել:

Ու ծաղկել է հայ մշակույթը և միշտ առկայծել ա. Լուսավորչի կանթեղը: Այս սուրբ կամարների տակ սնվել ու հասակ են առել մեր եկեղեցու ու մշակույթի մեծ երախտավորները: Լույսի այս հոսքը դարերի ընթացքում երբեմն նվազել է և երբեմն էլ հորդացել, բայց երբեք չի ընդհատվել:

Հոգևոր ճեմարանը այսօր ևս իր սուրբ առաքելության դերում է, և այս առաքելությունը հավերժական է այնքան, որքան մեր ժողովուրդը:

Վեհափառ Տեր, սովորելով հոգևոր ճեմարանում, մենք գիտակցեցինք, որ այն լոկ հոգևոր-կրթական հաստատություն չէ, այլ նաև հայ եկեղեցու գոյատևման կենսատու զարկերակներից մեկը, որի արյան մատա-

կարարմանը և աշխատանքի կանոնավորմանը դեկավարում է Ձերդ Վեհափառությունը:

Գիտակցումը հոգևոր ճեմարանի պատմական առաքելության և երախտագիտությունը Ձեր հայրական խորը սիրո նկատմամբ մեզ ճեմարանականներին ավելի ևս պարսավորեցնում է լինել հաստատական, նվիրյալ սպասարկուները հայ եկեղեցու և ա. Էջմիածնի:

Վեհափառ Տեր, մենք ուզում ենք շնորհակալություն հայտնել Ձեզ ոչ թե բառերով, այլ մեր կյանքով և գործով, ու ապացուցել, որ շնորհակալությունը լոկ բառ չէ, այլ կենդանի գործ ու ապրում:

Ծնորհակալության խոսք ունեն նաև՝ ուղղված հոգևոր ճեմարանի տեսչությանը՝ հանձնիս տ. Հովհաննես քհն. Մարությանի և մեր վերակացուների, որոնք ուսումնական տարվա ամբողջ ընթացքում եղան մեզ հետ, կիսեցին և՛ մեր հաջողություններն ու ուրախությունները, և՛ մեր դժվարությունները:

Մեր հոգիներում քաղցր երախտագիտական խոսք ունենք և ձեզ, սիրելի դասախոսներ: Դուք մեզ համար եղել եք թե՛ ծնողներ, թե՛ եղբայրներ, թե՛ մտերիմ բարեկամներ և թե՛ խորհրդատուներ: Դուք բաց արեցիք մեր առջև դարերի խորհրդավոր վարագույրը: Դուք կրթեցիք ու դաստիարակեցիք մեզ մեր նախնիների հավատով ու ոգով և հայության շնչով: Սնեցիք ու զինեցիք մեզ հին և նոր ժամանակների գիտության զենքերով: Ինչպես վարպետ քանդակագործը չհղկված քարին ձև և գեղեցկություն է տալիս, նույնպես և դուք կերտեցիք ու գեղեցկացրիք մեր հոգիները և նկարագիրը:

Այս բոլոր բարիքների համար մենք միակամ ու միաբերան ասում ենք՝ «Ծնորհակալություն»:

Ահա այս զգացումներով, Վեհափառ Տեր, թույլ տվեք համբուրելու, հանուն հոգևոր ճեմարանի Ձեր զավակների, Ձեր սուրբ Աջը և հայցելու Ձեր օրհնությունը՝ զորացնելու համար մեր հավատքը դեպի մեր եկեղեցու, ժողովրդի և հայրենիքի ու լուսավոր և խոստումնալից ապագան:

Հոգևոր ճեմարանի երգչախումբը, եվրոպական երաժշտության դասախոս Խ. Մելխանեջյանի ղեկավարությամբ, խանդավառությամբ կատարում է «Ազգ փառսպանծ» (Ա. Բաքաջանյան), «Հայրենիքիս հետ» (Ալ. Հարությունյան), «Բամ փորոտան» (Բ. Կանաչյան) և «Էրեբունի» (Էդ. Հովհաննիսյան) խմբերգերը:

Ապա հոգևոր ճեմարանի 1970—1971 ուսումնական տարեշրջանի մասին իր հաշվետու զեկուցումով հանդես է գալիս հոգևոր

ճեմարանի տեսչի պաշտոնակատար տ. Հովհաննես քնն. Մարտիկյանը.

«Վեհափառ Տեր,

Հարգարժան հանդիսականներ, Դեռ երեկ էր կարծես, նվիրական այս հարկի տակ կատարում էինք հոգևոր ճեմարանի 1970—1971 ուսումնական տարվա բացումը: Ու այսօր հնձվորի անխառն ուրախությամբ, հույսերով ու հույզերով լի ուսումնական տարին ողարկում ենք պատմության գիրկը:

Այս ուսումնական տարվա սկզբին հոգեվոր ճեմարանը բոլորեց իր գոյության 25-ամյակը և թևակոխել է արդեն երկրորդ քառորդ դարը: Հավատում ենք, որ էջմիածնի հոգևոր ճեմարանը հետագա տարիներին ավելի արդյունավետ պիտի լինի, այն գիտակցությամբ, որ հոգևոր ասպարեզը ոչ թե պատահական մարդկանց գործունեության բնագավառ է, այլ հավատի, լույսի, գիտության և ծառայության ծարավի մարդկանց, որոնց ուսերի վրա է ծանրանալու եկեղեցին պաշտոն ու կենդանի պահելու գործը:

Հոգևոր ճեմարանը իր ուսումնական տարին սկսեց 51 ուսանողներով, որոնցից 30-ը նախկին ուսանողներ էին: Այսօր ճեմարանում սովորում են 37 սաներ: 14 ուսանողներ հեռացել են կամ հեռացվել այլևայլ պատճառներով:

Ուսանողների քաշխույժ ըստ դասարանների ունի հետևյալ պատկերը.

Գ լսարան՝ 5 սարկավագ

Ա լսարան՝ 5 ուսանող

Գ դասարան՝ 10 ուսանող

Բ դասարան՝ 7 ուսանող

Ա դասարան՝ 10 ուսանող

Հոգևոր ճեմարանի սաներից 13-ը սփյուռքի տարբեր թեմերից եկած ուսանողներ են: Այս տարի չունեցանք Բ լսարան:

1970—1971 ուսումնական տարվա դասախոսական կազմը համարյա մնաց նույնը, ավելացավ միայն դաշնամուրի դասատուն՝ Թադեոս Սամարյանը:

Հոգևոր ճեմարանի դասախոսական կազմը այս տարի էլ բարեհաճել է գլխավորել մեր սիրելի Վեհափառ Հայրապետը: Նորին Սրբության անմիջական հսկողության ներքո և թելադրությունների համաձայն ճեմարանի դասախոսական կազմն այս տարի ևս իր կարելին արեց մեր սաների մտավոր, հոգեկան ու բարոյական դաստիարակության համար:

Ուսումնական տարվա սկզբին ճեմարանի տեսչության պաշտոնը շարունակում էր վարել տ. Ծնորիք վրդ. Գասպարյանը, որը 1970 թվականի դեկտեմբեր ամսվա կեսերին Վեհափառ Հայրապետի կարգադրությամբ

մեկնեց Եթովպիա՝ Ադիս-Աբեբայում վարելու ժամանակավորապես հոգևոր հովվի պաշտոնը: Այս կապակցությամբ տեսչի ծանր պարտականությունը դրվեց մեր ուսերին: Վեհափառ Հայրապետի անմիջական աջակցությամբ և մեր դասախոսական կազմի օժանդակությամբ աշխատեցինք օգտակար լինել և զգալի չդարձնել տեսուչ հայր սուրբի բացակայությունը:

Այս տարի մեզ մոտ հյուրաբար գտնվող Վեներեմիկ Մխիթարյան միաբաններից հայր Հարություն Պատիկյանը և Մայր Աթոռի միաբան տ. Տարոն վրդ. Ծերեմյանը իրենց դասավանդություններով, առաջինը կրոնագիտական և երկրորդը՝ եկեղեցական երաժշտության գիտելիքներով, օգտակար եղան մեր սաներին: Հոգևոր ճեմարանի տեսչությունը այս առթիվ իր շնորհակալությունն է հայտնում նրանց:

Այս տարի ճեմարանի վերակազմներ էին Հակոբ արկ. Նալբանդյանը, Բարսեղ և Սարգիս Թաշչյանները: Նրանք տեսչի հետ միասին ձեռք-ձեռքի տված իրենց կարելին արեցին սաների դաստիարակությունը և ճեմարանի ներքին կարգապահությունը բարձր դիրքի վրա պահելու համար:

Ուսումնական կյանքի ճշգրիտ կազմակերպումը առաջին պալմաններից մեկն է՝ լավ արդյունքի հասնելու համար դաստիարակության և կրթության գործում: Ամբողջ տարին դասերը շարունակվել են կանոնավոր կերպով, նախկին տարիների ծրագրով:

Ճեմարանի նպատակը եղել է ոչ միայն գիտելիքներ տալ մեր սաներին, այլև նրանց գինել հոգու արիությանը և նկարագրի ազնվությամբ, որպեսզի նրանք գիտակցեն իրենց գործի լրջությունը և նվիրումով նախապատրաստվեն վաղվա իրենց մեծ գործին:

Այս նպատակով հաճախ կազմակերպել ենք զրույցներ, դասախոսություններ, բարոյախոսական, գիտական, հայագիտական, առողջապահական, դաստիարակչական և այլ հարցերի շուրջ:

Այս իմաստով ամենամեծ դաստիարակչական աշխատանքը տարել է Ինքը Վեհափառ Հայրապետը, բարձր լսարանների ուսանողներին ամեն շաբաթ չորեքշաբթի երեկոները Իր մոտ է հավաքել ու ամձամբ զբաղվել նրանց հոգևոր և մտավոր դաստիարակությամբ:

Հոգևոր ճեմարանի հարկի տակ այս տարի տոնվեցին ճեմարանի 25-ամյակը, Վարդանանց տոնակատարությունը և ս. Գր. Նարեկացու գրական գործունեությանը նվիրված հանդիսությունները:

Հոգևոր ճեմարանն ունեցավ իր «Տաթև»

պարբերականը, որը լույս տեսավ ուսանողների նախաձեռնությամբ և ուժերով: Արդեն լույս է տեսել 3-րդ համարը: Քաջալերանքի արժանի են Ա. լսարանի սան Սամվել Պետրոսյանը և նրա օգնականները:

Հաճախ ներկա ենք եղել Երևանում թատերական ներկայացումների, երաժշտական համերգների: Ամեն շաբաթ տեղի են ունեցել կինոցուցադրումներ ճեմարանի հանդիսությանը սրահում:

Մարզական կյանքը միշտ ուշադրության առարկա է եղել: Հակառակ այն բանի, որ մեր խաղաղաշուրջ այս տարի վերածվեց շինարարական հրապարակի, այնուամենայնիվ մեր ուսանողները ֆուտբոլի, բասկետբոլի և վոլեյբոլի մարզումները կատարեցին էջմիածնի քաղաքային մարզադաշտում: Մեր սաները ընկերական հանդիպումներ են ունեցել քաղաքի մարզադպրոցի և այլ միջնակարգ դպրոցների աշակերտական խմբերի հետ: Անց է կացվել թեմիսի գծով ճեմարանի սաների միջև մրցում:

Հոգևոր ճեմարանի ուսանողների առողջական վիճակը եղել է գոհացուցիչ: Լուրջ հիվանդություններ չեն եղել:

Ճեմարանի գրադարանը ամբողջ տարին աշխատել է անխափան: Գրադարանի վարիչ Տաճատ Վարդանյանը աշխատել է բարեխղճորեն և շուտով տեսչությանը տեղյակ կպահի գրքերի ֆոնդի ստուգման արդյունքի մասին:

Այս տարի երեք անգամ գնացել ենք գրոսապտույտի. դեպի Սարդարապատի հուշարձան, և. Գեղարդա վանք և Մուղնու և. Գևորգ, Օհանավանք և Սաղմոսավանք:

Ամսի 14-ին ուսանողությունը և դասախոսական կազմը չորսօրյա պտույտի կմեկնեն դեպի Սիսիան, Գորիս, Տաթև, Եղեգնաձոր և Սևան:

Հոգևոր ճեմարանը այս տարի տվեց իր հերթական հունձքը: Ավարտական Գ. լսարանի 5 սաներ սարկավագ ձեռնադրվեցին և. Ստեփանոսի տոնին՝ տ. Հայկազուն արքեպիսկոպոսի ձեռքով:

Դպրության չորս աստիճաններ ստացան Ա. լսարանի և Գ. դասարանի տղաները: Այս բոլորը մեզ սրտանց ուրախացնում է, և հույսով ենք, որ մի քանի տարի հետո նրանք և. Սեդանի առաջ կկատարեն իրենց քահանայական ուխտը:

Համառոտ այս հաշվետվությունից հետո թույլ տվեք, Վեհափառ Տեր, հոգևոր ճեմարանի դասախոսական կազմի և ուսանողների կողմից համբուրել Ձերո Սրբության

Այլ՝ մաղթելով Ձեզ բեղմնավոր և առողջ տարիներ՝ ի փառս Հայաստանյայց և. եկեղեցու: պայծառացման:

Այնուհետև տ. Հովհաննես քին. Մարությանը կարդում է հոգևոր ճեմարանի այն առաջադեմ սաների անունները, որոնք սույն ուսումնական տարում ուսման, վարքի, եկեղեցասիրության, մարմնամարզության մեջ արժանացել են մրցանակների, և որոնք աջահամբույրով Վեհափառ Հայրապետից ստանում են իրենց նվերները:

«Հոգևոր ճեմարանի տեսչությունը գերաժանց վարքի համար ցանկանում է պարգևատրել,—շարունակում է տ. Հովհաննես քին. Մարությանը,—Վարդգես Մեհլանյանին, «Տաթև» ամսաթերթի խմբագրական աշխատանքների համար՝ նրա խմբագրին՝ Սամվել Պետրոսյանին, պարտիզանաշակության համար՝ Արտաշես արկ. Մուշեղյանին, սեդանի թեմիսի մրցման մեջ առաջին մրցանակը տրվում է Ստեփան Գրլըճյանին, երկրորդ մրցանակը՝ Տրդատ արկ. Ծամյանին:

Այս տարի 10 ուսանողներ ունեն վերաքննելի: Դասարանը կրկնում են չորս ուսանողներ:

Ահա պատկերը, որը ներկայացրինք Ձեզ: Այժմ խնդրում ենք Վեհափառ Հայրապետից՝ տալու Իր հայրական օրհնությունը:

Վեհափառ Հայրապետը օրհնության խոսքով Իր բարձր գնահատությանն է արժանացնում այս տարի հոգևոր ճեմարանում կատարված ուսումնա-դաստիարակչական աշխատանքները՝ տեսչի պաշտոնակատար տ. Հովհաննես քին. Մարությանի, դասախոսական կազմի, վերակացուների և ճեմարանի ողջ անձնակազմի:

Սամվելը ի հանդիսությունն ավարտվում է Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիչ»-ով և խմբովին երգված Տերունական աղոթքով:

Այնուհետև տեսչական և դասախոսական կազմը Վեհարանում ներկայանում է Հայոց Հայրապետին՝ ամստային արձակուրդի առիթով ստանալու Նորին Սրբության թելադրություններն ու օրհնությունները:

Վեհափառ Հայրապետը ջերմապես ողջունում է դասախոսներին, Իր ուրախությունն է հայտնում հոգևոր ճեմարանում այս տարի ձեռք բերված արդյունքների համար և բարեմաղթում բոլորին բարի արձակուրդ:

Վերջում բոլոր ներկաները հյուրասիրվում են Մայր Աթոռի այգու բարիքներով և աջահամբույրով բաժանվում Վեհափառ Հայրապետից: